

Lodicei Liber Tertius.

Compelli, obnab rationibus: scilicet si manumisit ex necessitate: ut non sicut in imposte: vt. ff. de lib. cau. iij. Dofre.

Fideic ab **A**non possit: qd non potest ab eo reliqui vi repetitio: quia cum non potest ad triennium: id est in p[ro]fessione dicitur: videtur: vt arg. ff. de adi. infit. l. cum feruus. t. ff. de conditio. t. demon. l. laua. et fact. ff. de manu. l. causam. s. finali.

Liber. **T**ertius. **S**i feruus meus manumisito et opas in posuero et decessero: ergo trans hereditate ad p[ro]fessionem operari non te nebitur neque liberta mea rito patrone sue.

Contra extraneum: sed si his sic. vt. i. l. penit. t. j. de fidei. l. etiam filii dis- co eti[us] hereditatis non tam male metu: vt. ff. de do. lib. si patron. iij. s. quis non.

Opere ex parte debet: primo dicto qales sunt et s. in his voc. iij. duplices.

Ecce conditione hac dedit: caium seruum meum a die mortis mecanis tribus peractis manumitti volo: ita ramen et p[ro]fet hereditatis bus meis sic me vivo p[ro]stabilit: cu[m] idem feruus restator diu turnum quidam p[ro]staret: t[em] post morem eius usq[ue] ad die p[ro]stabilitate libertas eti[us] hereditibus p[ro]stiterat: manifestum est qd adeptus liberratem ad eadem p[ro]fessionem compelli non possit.

Opere personam personaliter coheredit ad hereditem non transmittuntur extraneum: nec marito debentur ex persona virorum. b. d. Bar. et co. Salice.

Imper. Alexx. a. Eccl. **L**xx. **L**iber liberte regis defuncto. **R**u[m] operas: neque extraneis hereditibus patrionoz: neque maritis patronarum debent.

Sed filii libertorū sunt ingenui. Et potest illus matrimonio q[uod] ipsi patrionoz: hoc dicit Baldus. vel sic.

Pactum cu[m] dominio presenti de libertate p[ro]stabilita non artat: etiam si vnde pecuniam recipiat: cum ipso fo[rum] fucus: tura libertorū trahent in fiscum bonis patrionis confitatis. Salice.

Imperat. Seue. et Anto. aa. secunde.

Let. **r**. **T**od ex libertate muliere na-

Sicutur ingenuum est. **I**psa autem qui libertate sue nubendi co-

Dmodauit a fonsuz: q[uod] operas ab ea exigere non possit: iura pa-

Tronatus non amittit.

Liberi possunt morari ubi volunt: et est arg. qd p[ro]p[ter]e monachorum et clericorum

Veritate ad aliam religionem non pertinet deinceps ab abbate primi monasterij inquiretur ubi morietur: nec cu[m] ad monasterium reuocare: manumisitus enim est.

Baldus. vel sic. **L**ibertus p[ro]t[er] morari vobis: d[omi]ni tam[en] operas p[ro]letas debentur per filios patrion[um] p[ro]t[er] feruities reuocari nisi probet ingratis. b. d. Salice.

Quod ex libertate. **C**alixtus. liber

te nubendi p[ro]stabiliti assensum ad operas tibi non tenebit propter turpum suspicione met: tamen ius patrionoz retines: puta qd con-

Ecce in p[ro]p[ter]e.

Gliberte secum in liberto accipere vobis: quia ibi non est suspicio si ipse operas p[ro]fet. vt. ff. co. suis bac. etia. Item fucus si est patro

Numa: quia eti[us] possunt p[ro]latae operes tibi et nepti patroni cuius nec ibi sit suspicio. vt. ff. co. fucus patrion[um]. s. ff.

Operas: futuri non p[ro]tertereo. vt. ff. co. lib. cau. l. lib. cau. l.

Conponit causa turpis v[er]itate suspicionis: que quia cum quocecessit: celat et leg[em] modo dicit: facit bucl. i. de lati. liber. tol. aut. ad hec. t. ff. co. fucus patrion[um]. in p[ro]p[ter]e. a. s. co. liberte. Sed contra. titulus. i. j. Sola. vt. lib. Item habet locu[m] becurtamento matrimonio: se[ns]u finitum sit. vt. ff. co. plane. Accurius.

Quod manumisit. **C**alixtus. Secundum tu[m] manumisisti vbi morari voluerint possunt: ita tamen et operas p[ro]fite tibi possunt: nec ab hereditibus tuis: feruitem reuocabuntur: nisi ingrati. Nec enim iura compulsi libertate sunt cum patrion[um].

Contra. **A**rbitorum: ita tamen morari debet et opas possunt exhibere patrion[um]. vt. ff. co. l. quod nisi. s. g. prouincia. c. l. be demum. in s. q. summa.

Contra. **R**euerentia. Quid si operas? **M**is. id: h[ab]et si velint recedere possint agere ad cautionem. vt. ff. de iudi. in omnibus. t. arg. ff. de condicione. da si pecuniam. s. item si quis. ubi plene dicitur.

Contra. **P**robentur: tunc sic: vt. bic. j. de lib. t. co. lib. l. iij.

Compellunt. nisi manumisist eos hac condicione: vt. argum. s. fidei conditio. et demonstra. l. titio centum. s. titio. iij. in s. et ff. de ali. leg. l. libertas. n. in s. fidei.

Liber occulat casas operas ad quas p[ro]stadas mibi obligas: tunc est reddere compeleris.

Contra. **G**in redhibitione. **L**asna. Si libert[er] mibi qui ad opas mibi testatur occultat casas operas ad quas p[ro]stadas mibi obligas: tunc est reddere compeleris.

Contra. **G**in redhibitione. id est redditione.

Contra. **D**ena. qd p[ro]cis tenet p[ro]p[ter]e quibus occultatus erat obligatus: alius in liberto ciuitatis. vt. s. de fer. sagi. l. mancipia. s. li bertatis. addit tam[en] hic quidam et omnis d[omi]ni p[ro]p[ter]e quadupli p[ro]p[ter]e redditio[n]e operari. vt. arg. s. de colonis illis. l. s. i. lib. g. Sed ibi in servitio in liberto. vni con tra. in cal. in s. fidei. Sed de his omnibus dic de divisione. de fidei. fugiti. quicquid. Accurius.

Contra. **D**e bonis libertorū et iure patrionatus. **T**itul. iii.

Contra. **D**atio pecunie et pacti de manumisitione futuro dno impedit contrabat: sicut si cum presenti. **S**tem fucus sicut codit in iure patrionatus. Baldus. vel sic.

Pactum cu[m] domino presenti de libertate p[ro]stabilita non artat: etiam si vnde pecuniam recipiat: cum ipso fo[rum] fucus: tura libertorū trahent in fiscum bonis patrionis confitatis. Salice.

Contra. **D**e bonis libertorū et iure patrionatus. **T**itul. iii.

Contra. **D**atio pecunie et pacti de manumisitione futuro dno impedit contrabat: sicut si cum presenti. **S**tem fucus sicut codit in iure patrionatus. Baldus. vel sic.

Pactum cu[m] domino presenti de libertate p[ro]stabilita non artat: etiam si vnde pecuniam recipiat: cum ipso fo[rum] fucus: tura libertorū trahent in fiscum bonis patrionis confitatis. Salice.

Contra. **D**icitur. Ita leg. dividit in **D**ivisio[n]em. duas p[ro]tes. **M**aior p[ro]te. mitte cor. **N**on quoddam dictu[m] cu[m] distinctione. fido inferit et secundo medio distinctione. scusa ibi: id est. **B**aldus. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Maior p[ro]te. **C**ontra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Contra. **D**icitur. **L**asna. Si feruimus cu[m] sua pecunia rede meris et manumisitis: an tibi ius succedet in bonis libertorū et testame[n]to vel ab intestato p[ro]t[er]e. tibi competit: queritur. **R**esp[on]s. qd no. **S**i autem pecuniam mibi dedit et cum manumisit ro sucedet. si ergo ob debitu aliquo condona tuis fuerit: mihi fucus succidet an in iura liberti succederet: que ritur. Dicitur q[ui] sic.

Lodicei. **T**itul. iii.

Manna. mitte cor. **A**cte op[er]e non p[ro]p[ter]e.

non p[ro]p[ter]e.

non p[ro]p[ter]e.

non p[ro]p[ter]e.

non p[ro]p[ter]e.

non p[ro]p[ter]e.

Lodris Liber Tertius.

- C**uitas libertas.
b Patrōm quondam nō satis vnde Virgilius. Facilius descendit
 auem. noctes aperte dies patet atria ianua ditis. Sed reuocare gradū
 superflua quadrate ad auras. Hoc opus hic labor est. Ut autē scis ex
 quibus causis fita reuocatio: sic autē et voluntate manumittit: utque
 necessitate. Primo casu
 si est ingratia: vt q̄ non
 p̄ficiat obsequium non re
 uocat. vt. dicitur. ut libe. cau. l.
 folo. nō oportuni erat
 ut circa alimēta. vt. f. d.
 libe. ag. al. alimēta. s. i. m.
 peratores. cōmari tā
 mē pōt. vt. f. de iure pa.
 l. ingratia. Si autē est
 gratia: q̄r. iurias facie
 patrono: ita: pp̄t leue
 culpā reuocari in seruit
 tē. vt. hac. n̄si patrōn
 remiserit ipsi p̄ficiatio.
 vt. in autē. vt. libe. dece.
 illud. coll. vi. nāc tunc p̄
 p̄ficiat offendit re
 uocat. non p̄ficiat leues.
 Sc̄d q̄r. iurias necessitate
 tūc adē fit distinctio: h̄
 nō adē pene impositio.
 nī si non p̄ficiat obsequium
 primo cōmunitatē cōp̄te
 rō: cōdō extra ordinē co
 rōtēz imponit. si non
 p̄ficiat cōminatio a stōe
 facta. h̄ si facit iniuria si
 quidē ad vba pānatur i
 ḡlūm: si ad factum dā
 natur in metallū. vt. f.
 de iure p. a. l.
c Precibus. scilicet im
 perator.
Liberti. **T**las. Ad magis audie
 tur libertas contra filii
 patrōni cui si ingratia
 egitterit dabit ei actio:
 id est officiū iudicis. pp̄t
 ingratitudinē ut in ser
 uitute reuocari. Tel
 sic. Querit vtrum liber
 tus debet reuocari &
 obsequium filii patrōni? R̄i. q̄ sic codem modo sicut et patronis:
 quibus si fuerint ingratia reuocari possunt in seruitute.
d Adodo. id est filiolum.
e Aludentur. sine via.
f Cōderentur. etiam extraneis. vt. s. de in ius voc. l. j.
g Cōbus. q̄z beredibus etiam extraneis. vt. f. sed tu restrige
 hoc tm ad filios qui reuocant. nō autē extraneis heres vel etiam
 suis vtrum filium. vt. s. e. l. i. i. in autē. vt. lib. dece. q̄ illud. coll. vi. t. f.
 de vbo. sign. sciendū. s. item in legē.
h Ingredi. si habet ingratia subaudi. q̄z existentibus libertis. si ha
 bes ingratia finis quādā: t̄cias q̄f. pp̄t actionis nō
 qua fit reuocatio. id est ppter ingratitudinē. arg. i. de ruo. d. his
 foli. s. f. de dona. cau. mo. l. i. moris causa res. Tu dic dari officiū
 iudicis. vt. s. e. l. i. i. dicere hic actio ingratia. i. p̄p̄t ingratitudinē
 officiū iudicis. t̄c. et fact ad. i. s. de ope. liber. l. i. qui manumittit
 tūc. s. f. de in ius voc. l. i. quip. t. l. i. libertus. qui reuocatio etiā per
 procurato. si potest. vt. f. de obseq. l. p̄r procuratore.
i Illi. f. z. liberti.
Libertine. **T**las. Si liberti vel eorum liberi militiam con
 secuti fuerint non propter hoc minus in seruitute reuocabun
 tūc. si ingratia egitterit.
k Si militantes. scilicet id quās.
l Producuntur. Sic ergo no. q̄ licet filii liberti sint ingenui: tamē
 p̄ficiant reuocantem licet non tantum sicut patr. vt. f. de inut. nō
 solum. q̄quā in f. s. p̄p̄t propriū delictum in seruitute re
 uocantur. vt. hic. non patr. vt. s. o. l. i. et est etiam pp̄t bac ipsa ru
 bicula quā frustra diceret: eorum liberi cōsufficere de libertate.
 vt. arg. s. f. de lega. s. f. si quando. in p̄ncip. Item facit: q̄ia sicut etiam
 non patrōnū datur reuocatio propter patronū: vt. filii patrōni
 viuentē patre. vt. arg. vt. s. de ope. liber. l. p̄nuiti. ita: nō libertus
 p̄ficiet obsequia propter libertatē: vt. hic. Nec obstat. f. de obseq. liber.
 liberas. vbi dicit q̄p̄t heres liberti habet iura egranci hominis: quia
 illud intellige in herede extraneo. Ut verius ibi post mortē liberti.
 hic autē loquitur eo viente. Alii dicunt tales filii: nō reuocari p̄d.
 heres. s. hic intelligit filii: s̄z cum patribus manumissi.
De iure aureoꝝ ann
 locum. **T**u quia per resti
 tutionem natūlā: p̄r
 ius aurōnum anulōnum
 perdūt iura predicta
 patronōū: ideo de his
 dicit.
Atales. **T**u antiquis
 et ius ingenuitatē
 nō ordo p̄stare des
 curionum: sed a no
 bis peti potuit.
E Jus aureoꝝ anulōnum non est re
 ra restituūt natūlā: sed habet similit
 tēm eius. b. o. Bal. vel sic. flatulib. effi
 ciuntur ingenui: nō qui tūc anulōnum au
 reum tantū sunt affectū. b. o. Salice.
Idem. aa. t. c. Eumeni. **L**ex. ii.
H Urocoꝝ vius anulōnum
 beneficio principali tribu
 tūs libertinitatis quo ad viuūt
 imaginē non statim ingenuita
 tis p̄st. **T**aralibus autē anti
 quis restituti libertati: ingenui no
 stro constituuntur beneficio.
Illauten. vt liberti
 tē. decetero. s. j. t. s. illud. colla. vi. consti. vi.
H Hoc sola manumissione quilibet
 libertus consequitur ius aurōnum anu
 lōnum. hoc dicit Salice.
S Ed hodie quia manumittē
 tēs ciuec denūtiāt roma
 nos (non enim aliter liceat) ex
 p̄s manumissione aurōnum anu
 lōnum et regeneratio ius: ba
 bēnt ut quidē sint liberi & inge
 nuū: iure patronus illeſō.
C Qui admitti ad bonoz pos
 sessionem possunt: et intra quod
 tempus. **T**itulus. ix.
 trahere possit: vel quo ad honore. minoz autem babēbitur ut libe
 rūt: quia succedit ei per cōtabulas. secur autem si ad natūlā re
 stituūtēm impetraverit: q̄z plenam cōsequitur ergo ius est aurō
 rum anulōnum finis quādā quando p̄ncipē cōcedit ut p̄tēt
 aurōnum anulōnum in digitō. nō aliter libertis licebit. vel dic q̄
 erat ingenuus domi vigit. t̄c. Est ergo ius aurōnum anulōnum signum
 semplēne ingenuitatē libertatis p̄terite.
Tributus. hoc est quia olim liberti anulōs ferre non poterāt: q̄b
 no p̄to. Sed sic q̄ cōdebatur a principe hoc p̄iuilegiū. ita q̄ ne
 cessēt babēbit postare in signū semplēne non ingenuitatē et
 p̄terite libertinitatis: vt. hic. viuebant enim ut ingenui q̄tū ad ma
 trimonia cōtrabenda et bonoz. morebant autē ut liberti: quia pa
 tronū babēt cōtabulas. vt. f. de bo. libe. letiā. in p̄in. Et q̄d si
 et babēti p̄o ingenuo verū ell quantum cōmoda non incōmōda
 vnde participat legato libertis relitto. vt. f. de cōdi. inde. & de fasa.
 j. t. f. de iure aut. anu. l. j.
P Imaginē mirabiliter posuit imaginē. nam licet viuis p̄o in
 genio reputetur: tamen quia desert anulōs representat imago p̄
 terite libertinitatis fm. Jo.
Q Ingenuitatē. s̄z plēne. quia sic etiam post mortē duraret quod
 non est. vt. s. p̄gri. nota. In casu etiam in vita non habentur p̄ in
 sciētē. scilicet quod ad iumenta. vt. f. ad filei. l. idēcēt erit. q̄e et ar
 guunt. contra.
S Equitū aut. Sed hodie que est in aut. vt lib. decetero. s. j. et. s.
 illud. colla. vi. quam hic legē.
R Ed bodie. Non enim. interpositio est.
S Regenerationis. nam quasi modo strenuū. i. iterum na
 tūrā in ingenuitatē: ita est ingenuus. et hic. s. de nata. re. l. j.
T Ulelo. q̄o ad patronū. non quo ad alios.
C Qui admitti. s̄z. Occaſione bonoz possētis que daf in bonis
 libertoz ponit generaliter. * de oibz bonorū possētis. Et dic q̄
 bic titulus

* Ibi con
 tinuatione
 sequitūt.
 Bal. Sal
 Cor. et tal
 de me
 a alcum
 serbentis

